

A. Stotz

BUSINESS **DNA**
WITH ANDREW STOTZ

Interview with **Poramin Insom**

Founder and Strategic Partner
of Satang Corporation Company Limited

สัมภาษณ์

คุณพรมินทร์ อินโสม

ผู้ก่อตั้งและหุ้นส่วนทางกลยุทธ์
บริษัท สatang คอร์ปอเรชั่น จำกัด

Transcribed and translated by Suppakorn Araam-arunsri

เรียบเรียงและแปลโดย ศุภกร อร่ามอรุณศรี

A famous game, Red Alert, was an inspiration for Poramin Insom to jump into the world of cryptocurrencies. He wanted to know how to hack the game, developing a program to earn unlimited money for in-game purchases; beating the competitors was the ultimate goal. His interest in hacking later brought him to Johns Hopkins University where he earned a Master of Science in Security Informatics. Poramin later became the team leader who created the cryptocurrency, Firo (formerly Zcoin), one of the world's top 100 most traded coins. After that he founded Satang Corporation.

What Poramin Insom shared

Learn the market's demand before developing the product

When Poramin launched his social wallet platform idea, the first problem he faced was user acquisition. There wasn't a market, and he didn't yet understand the user demand.

Regulatory risk can stop your business

In 2018, Satang completed the fundraising of Bt600m for J Venture, which caused the SEC to issue an Emergency Decree announcing that such fundraising would be subject to the SEC's rules.

Being the first mover is not a rosy path for every business

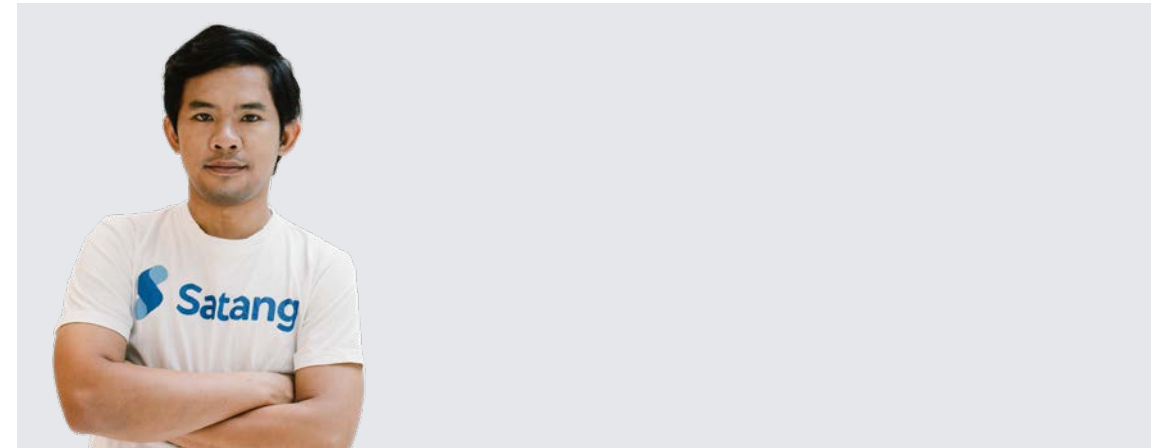
Digital assets are still in the early phase of development in Thailand. Authorities have kept a very close eye on this business, and new ideas could take time to execute due to regulatory constraints.

Cryptocurrencies are highly volatile; they're not suitable for everyone

Investing in crypto is very risky; only invest if you can handle the risk. Another idea is that a beginner could play it safe with their cryptocurrency investment by only owning Bitcoin. Alternatively, they could diversify across the top 20 cryptocurrencies.

Teaching completes the loop of learning

Although learning by doing is a great way to learn, it does not give you 100% knowledge. You can grasp more by teaching others. Therefore, the best way to learn is by reading, doing, and teaching.

Poramin Insom

Title: Founder and Strategic Partner
Satang Corporation Company Limited

Education:

Master of Science in Security Informatics, Johns Hopkins University, USA

Bachelor of Engineering in Computer Engineering, King Mongkut's Institute of Technology, Ladkrabang, Thailand

About the company:

Satang Corporation Company Limited (Satang) is one of the leading experts in cryptocurrency in Thailand. The company's founder previously established Zcoin—the privacy-focused cryptocurrency. Satang aims to become the central digital asset service provider for Thailand. The essential products are Satang Pro, a central platform for digital asset exchanges, and Satang App, a digital wallet designed to connect with Satang Pro and banks to facilitate the access and management of digital assets.

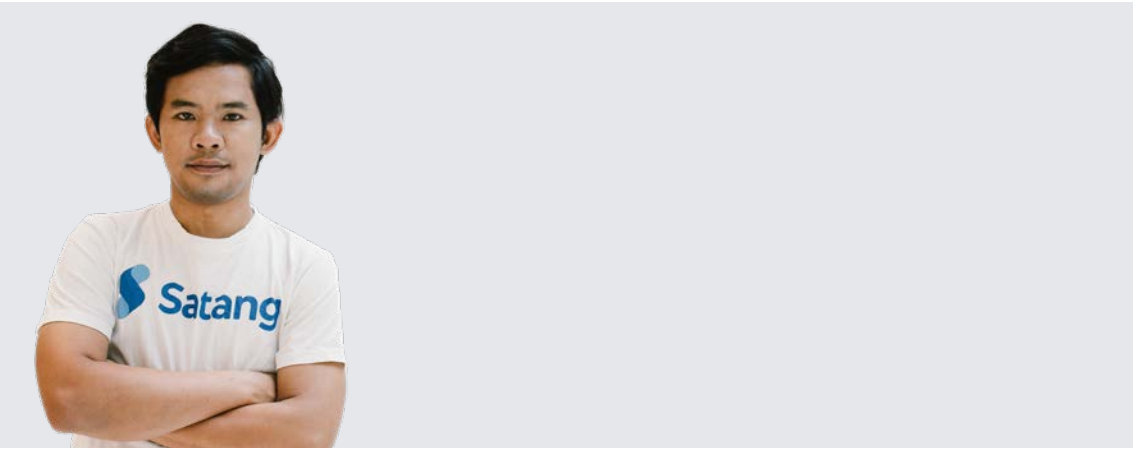

LEADER DNA

เกม Red Alert ยอดนิยม ถือเป็นเกมที่เป็นแรงบันดาลใจให้คุณปรมินทร์ อินโสม ก้าวกระโดดเข้าสู่โลกแห่งเหรียญคริปโต เขาอยากรู้ว่าจะแอกเกมได้อย่างไร จนเกิดการพัฒนาโปรแกรม เพื่อที่จะสามารถมีเงินได้อย่างไม่จำกัดในการเล่นเกม การชนะคู่แข่งถือเป็นเป้าหมายสูงสุด ความสนใจของเขาที่มีต่อเรื่องการแอกได้นำเขาเข้าสู่รั้วมหาวิทยาลัย จอนส์ ฮอปกินส์ จนคว้าปริญญาโทด้านระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล ในที่สุดคุณปรมินทร์ก็ได้กลายเป็นหนึ่งในผู้สร้างเหรียญคริปโต Firo (เมื่อก่อนเรียกว่า Zcoin) ซึ่งเป็นหนึ่งใน 100 เหรียญที่มีการซื้อขายมากที่สุดในโลกและเขายังเป็นผู้ก่อตั้งบริษัท สตางค์ คอร์ปอเรชั่นด้วย

คุณปรมินทร์แบ่งปันประสบการณ์ด้านใดบ้าง

<p>เรียนรู้ความต้องการของตลาดก่อนการพัฒนาสินค้า</p> <p>เมื่อคุณปรมินทร์เริ่มเปิดระบบกระเป๋าเงินดิจิทัลนั้น ปัญหาแรกที่ต้องประสบก็คือไม่ค่อยมีคนใช้งาน มีลูกค้าน้อยมากที่สมัครเข้ามา เนื่องจากตอนนั้นยังไม่มีตลาดด้านนี้ และคุณปรมินทร์เองก็ยังไม่เข้าใจถึงความต้องการของผู้ใช้ระบบการเงินดิจิทัลเท่าใดนัก</p>
<p>ความเสี่ยงด้านกฎหมายข้อบังคับต่างๆ สามารถหยุดธุรกิจของคุณได้</p> <p>ในปี 2018 บริษัท สตางค์สามารถระดมทุนได้ถึง 600 ล้านบาทให้กับ J Venture เป็นเหตุให้ ก.ล.ด. ต้องประกาศ พ.ร.ก. ดูเกิณว่าในการระดมทุนแบบนี้จะต้องอยู่ภายใต้กฎของ ก.ล.ด.</p>
<p>หนทางของผู้บุกเบิกทางธุรกิจนั้นไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบเสมอไป</p> <p>สินทรัพย์ดิจิทัลยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนาในประเทศไทย เจ้าหน้าที่ของรัฐได้จับตามองธุรกิจนี้อย่างใกล้ชิด และแนวคิดใหม่ๆ ก็อาจจะต้องใช้เวลาในการดำเนินการ เนื่องจากข้อกำหนดกฎหมายต่างๆ</p>
<p>เหรียญคริปโตนั้นมีความผันผวนสูง ใช้ว่าจะเหมาะกับทุกคน</p> <p>การลงทุนกับเหรียญคริปโตนั้นมีความเสี่ยงสูง คุณควรเลือกลงทุนต่อเมื่อคุณสามารถรับมือกับความเสี่ยงนี้ได้ สำหรับผู้เริ่มลงทุนนั้น เพื่อความปลอดภัย ควรลงทุนเฉพาะบิทคอยน์ หรืออีกทางเลือกก็คือสามารถกระจายการลงทุนกับเหรียญคริปโต 20 อันดับต้นๆ ได้</p>
<p>การสอนทำให้การเรียนรู้สมบูรณ์</p> <p>แม้ว่าการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำนั้นเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ดี แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเราจะเรียนรู้ได้เต็มร้อย คุณจะได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้นจากการนำความรู้นั้นไปสอนผู้อื่น การเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือเรียนรู้จากการอ่าน การลงมือทำ และการสอน</p>

ปรมินทร์ อินโสม

ตำแหน่ง: ผู้ก่อตั้งและหุ้นส่วนทางกลยุทธ์
บริษัท สตางค์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด

การศึกษา:

ปริญญาโทด้านระบบรักษาความปลอดภัยข้อมูล จากมหาวิทยาลัยจอนส์ ฮอปกินส์ สหรัฐอเมริกา
ปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประวัติบริษัท:

บริษัท สตางค์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (สตางค์) เป็นอีกหนึ่งบริษัทผู้เชี่ยวชาญด้านเหรียญคริปโตในประเทศไทย ก่อนหน้านั้นผู้ก่อตั้งบริษัทได้คิดค้นเหรียญ Zcoin ขึ้นมาซึ่งเป็นเหรียญที่เน้นความเป็นส่วนตัว บริษัทสตางค์ ตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะเป็นศูนย์กลางผู้ให้บริการสินทรัพย์ดิจิทัลในประเทศไทย บริการหลักๆ ที่สตางค์มีได้แก่ Satang Pro ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล และ Satang App กระเป๋าเงินดิจิทัลที่ออกแบบมาเพื่อเชื่อมต่อ Satang Pro เข้ากับธนาคารเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล

Welcome to Business DNA, a chance to dig into the essential makeup of business leaders and their organizations. The focus is not on the short term but rather on understanding the driving forces of a business. Our guest today is Poramin Insom, Founder and Strategic Partner of Satang Corporation.

ขอต้อนรับเข้าสู่การสัมภาษณ์ Business DNA การสัมภาษณ์ ที่จะทำให้เราได้มีโอกาสได้เจาะลึกถึงความเป็นผู้นำของธุรกิจ และโครงสร้างขององค์กร ซึ่งเราจะไม่พูดถึงระยะเวลาสั้นๆ เท่านั้น แต่เราจะทำความเข้าใจถึงแรงขับเคลื่อนธุรกิจ ซึ่งแขกรับเชิญของเราในวันนี้คือ คุณพรมินทร์ อินโสสม ผู้ก่อตั้งและหุ้นส่วนเชิงกลยุทธ์ของบริษัท สตางค์ คอร์ปอเรชั่น

Take a moment to introduce yourself.

My interest in technology started in middle school when studying computers. I learned how to build a computer, how to use it, and what programs to use.

I went further to learn how to hack a computer, like in the old movie Minority Report. At that time, I studied at Pathumkongka School at Ekkamai in Bangkok, Thailand.

Google did not exist

In those days, Google did not exist. So, I followed a community of people who were already in the hacking industry. I got to know a senior who studied at King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Thailand. He was majoring in Information Engineering.

แนะนำตัวเองเพื่อทำความรู้จัก

ผมเริ่มสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ตอนที่ผมเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผมเรียนรู่ว่าจะประกอบคอมพิวเตอร์อย่างไร ใช้งานอย่างไร และใช้โปรแกรมอะไรบ้าง

ตอนผมเรียนที่โรงเรียนปทุมคงคาที่เอกมัย ผมได้ศึกษาหาข้อมูลไปเรื่อยๆ จนถึงว่าจะแฮกคอมพิวเตอร์เหมือนในหนังเรื่อง Minority Report ในสมัยก่อนได้อย่างไร

ในสมัยที่ยังไม่มีกูเกิล

ในสมัยนั้นยังไม่มีกูเกิล ผมก็เลยไปสืบเสาะติดตามกลุ่มคนที่อยู่ในวงการแฮกอยู่แล้ว บังเอิญได้ไปรู้จักกับรุ่นพี่คนหนึ่ง ซึ่งเรียนอยู่ที่ลาดกระบังฯ ด้านวิศวกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ

“My
interest in
hacking started
after I played a
game called
Red Alert.”

Interested in hacking

That senior was interested in hacking and was a developer as well. He was one of the leading programmers who used PHP programming or coding language. He also wrote websites about hacking. He taught a course about hacking and suggested I study it. In the course, he taught me how to hack Windows, which has kept me interested in hacking until today.

After school, I would look at many websites to see if they had any vulnerabilities. It was learning by doing, which was my way of learning new things. Most of the things that I have learned were not taught in the classroom. I had to master them on my own.

Studies in Computer Engineering and Security Informatics

When I entered high school, I decided to continue my studies in Computer Engineering. I thought it would be the foundational knowledge for me to specialize in hacking. That led me to study Computer Engineering at King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Thailand.

I always wanted to be a hacker, and I felt that I needed to study abroad. I went to Johns Hopkins University and majored in Security Informatics after learning English. My parents had to take a loan so that I could undertake those studies. This university was one of the top 10 most expensive universities in the US.

Why were you interested in hacking?

My interest in hacking started after I played a game called Red Alert. To get unlimited money for in-game purchases, I had to install additional programs to help me earn money. I was quite curious to know how one could hack the game, but no one knew how to create it. So, I was super interested and wanted to create it myself. I did not want to be just a user.

H A C K I N G

ความสนใจต่อการแฮก

รุ่นพี่คนนี้เขาเองสนใจเรื่องการแฮกและก็พัฒนาการแฮกด้วย เขาเป็นคนแรกๆ ของประเทศในสมัยนั้นที่ใช้โปรแกรม หรือโค้ดภาษา PHP ศึกษาการเขียนโปรแกรม และเขายังเขียนเว็บไซต์รวมไปถึงการแฮกด้วย ต่อมาเขาก็ได้รู้จักคอร์สเรียนการแฮกมาคอร์สหนึ่ง และก็แนะนำให้ผมไปเรียนด้วย คอร์สนี้สอนผมถึงวิธีการแฮกวินโดวส์ ซึ่งทำให้ผมสนใจการแฮกมาจนถึงทุกวันนี้

ผมใช้เวลาหลังเลิกเรียน ในการท่องเว็บไซต์ต่างๆ ว่ามีเว็บไหนที่พอจะมีช่องโหว่บ้าง ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบต้องลงมือทำ ซึ่งทำให้ผมได้เรียนรู้อะไรใหม่ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านั้นไม่ได้มีสอนในห้องเรียน ผมต้องเรียนรู้ด้วยวิธีของผมเอง

การศึกษาด้านระบบรักษาความปลอดภัยข้อมูล

พอผมเข้าเรียนในชั้นมัธยมตอนปลาย ผมตัดสินใจที่จะเรียนต่อด้านวิศวะ เทคโนโลยีสารสนเทศ ตอนนั้นผมคิดว่ามันจะเป็นพื้นฐานต่อยอดให้กับผมที่จะเรียนเฉพาะทางเกี่ยวกับการแฮกได้ และผมก็ได้เข้าไปเรียนคณะวิศวะที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนนั้นผมมีเป้าหมายชัดเจนว่าอยากเป็นแฮกเกอร์ ผมรู้สึกว่าต้องไปเรียนต่อต่างประเทศ หลังจากที่ผมได้เรียน ภาษาอังกฤษ เพื่อเตรียมความพร้อมทางภาษาแล้ว ผมจึงได้เข้าเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยจอนส์ฮอปกินส์ สาขาการรักษาความปลอดภัยทางข้อมูล พ่อแม่ของผมต้องกู้เงินเพื่อส่งผมเรียน เนื่องจากมหาวิทยาลัยนี้ถือว่าแพงเป็นอันดับหนึ่งในสิบของประเทศอเมริกาเลยทีเดียว

ทำไมถึงสนใจการแฮก?

ผมเริ่มสนใจการแฮกหลังจากที่ผมได้เล่นเกม Red Alert ในสมัยนั้นผมต้องไปลงโปรแกรมเพิ่มเติม เพื่อที่จะได้เงินไม่จำกัดในการซื้อของในเกม ผมอยากรู้ว่าจะแฮกเกมนี้ได้ได้อย่างไร แต่ก็ไม่มีใครรู้ว่ามันถูกสร้างหรือพัฒนามาได้อย่างไร จึงทำให้ผมมีความสนใจที่อยากจะลองเป็นคนสร้างมันขึ้นมาเองบ้าง ไม่ได้อยากเป็นแค่ผู้ใช้งานเท่านั้น

“ผมเริ่ม
สนใจการแฮก
หลังจากที่ผมได้
เล่นเกม Red
Alert”

Where did the concept of ‘learning by doing’ come from?

It began when I was in university. I noticed that students who studied well struggled to apply their knowledge. I realized that if I wanted to be exceptional, I needed to try something new.

Any negative aspect of learning by doing?

Although learning by doing is a great way to learn, it does not give you 100% knowledge. You grasp more by teaching others. For me, the best way to learn is by reading, doing, and teaching.

How and why did you start Satang?

I was looking for a way to use my cryptocurrency, Firo (formerly Zcoin), and realized a need to create infrastructure. There were very few developers and not enough infrastructure to support the use of coins at the time. There were only 3-4 primary players like Coinbase in the US or Bitstamp in Europe or Bitfinex. They were still young.

Building an infrastructure platform was inexpensive. Initially, I intended to make it a wallet instead of a coin exchange. I wanted to create a platform where we could use coins. As we developed it, we saw an opportunity for Firo to be used worldwide.

How hard was it to take Satang from the beginning to now?

The first problem we faced was user acquisition. Very few customers signed up on the platform. We did not have a market and

did not understand the users’ demands.

In a week, there were only 1-2 people who signed up. We expected at least ten people to sign up in the first week. The two people who signed up did not even use the platform. Our platform was a social wallet for people to transfer cryptocurrency to each other. But instead, they signed up to deposit Bitcoins. What we thought would happen and what actually happened were different.

The market was not ready

The market was not ready for a social wallet and crypto. People were not interested in transferring coins to each other.

We paused to see what the market wanted, and that is when we learned that the market was more interested in trading. So, we changed from developing a wallet to becoming an exchange platform. But we did not throw away the social wallet. We only changed the concept.

“Initially, I intended to make it a wallet instead of a coin exchange.”

“แต่เริ่มแรก เราตั้งใจจะสร้างให้เป็นในรูปแบบกระเป๋าเงิน แทนที่จะเป็นการแลกเปลี่ยนสกุลเหรียญเหมือนตอนนี้”

แนวคิดการเรียนรู้โดยการลงมือทำมาจากไหน?

เริ่มจากสมัยตอนที่เรียนในมหาวิทยาลัย จากการเห็นคนอื่นที่เรียนหนังสือเก่งและสามารถสอบได้คะแนนดี แต่กลับไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง ผมเรียนรู้ว่าถ้าอยากได้อะไรที่มากกว่านั้น ผมจำเป็นต้องลงมือทำอะไรใหม่ๆ ด้วยตัวเอง

มีข้อเสียของแนวคิดของการเรียนรู้โดยการลงมือทำไหม?

ถึงแม้ว่าการเรียนรู้แบบ learning by doing จะเป็นวิธีเรียนรู้ที่ดีอย่างหนึ่ง แต่ก็ไม่ได้ให้ความรู้เราแบบเต็ม 100% คุณจะได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น ถ้าหากคุณเอาความรู้ไปสอนคนอื่นต่อ ถ้าจะให้ครบวงจรการเรียนรู้ที่ดีที่สุดผมว่ามันคือการอ่าน ลงมือทำ และสอนคนอื่น

ทำไมคุณจึงอยากสร้างสตางค์ขึ้นมา และคุณสร้างสตางค์ขึ้นมาได้อย่างไร?

ผมมองหาช่องทางที่จะใช้เหรียญดิจิทัล Firo (เริ่มแรกชื่อ Zcoin) ที่ผมสร้าง โดยการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางโปรแกรมขึ้นมาเพื่อใช้มัน ในสมัยนั้นคนที่ทำโครงสร้างพื้นฐานทางโปรแกรมตอนนี้เพื่อนำไปใช้ยังมี

น้อยมาก ตอนนั้นมีเจ้าหลักๆ แค่ 3-4 เจ้าเท่านั้น อย่าง Coinbase ในสหรัฐฯ หรือ Bitstamp ในยุโรป หรือ Bitfinex พวกเขาเพิ่งเริ่มดำเนินธุรกิจในเวลานั้น

การสร้างแพลตฟอร์มตรงนี้ไม่ได้มีค่าใช้จ่ายที่สูงมาก แต่เริ่มแรกเราตั้งใจจะสร้างให้เป็นในรูปแบบกระเป๋าเงิน แทนที่จะเป็นการแลกเปลี่ยนสกุลเหรียญเหมือนตอนนี้ เราอยากสร้างแพลตฟอร์มเพื่อให้เหรียญได้ถูกใช้งานได้จริงๆ และด้วยความที่เราเป็นแพลตฟอร์ม เราเห็นโอกาสที่จะทำให้เหรียญของเราสามารถถูกใช้งานได้จากทั่วโลก

ตั้งแต่สร้างสตางค์จนถึงทุกวันนี้ เจออุปสรรคยากง่ายอย่างไรบ้าง?

ปัญหาแรกเลยตอนที่เริ่มทำสตางค์ขึ้นมาก็คือเรื่องการมีขดอยู่ใช้ เพราะว่าลูกค้าไม่มาสมัคร ไม่มีตลาด และยังไม่ได้เข้าตลาดอย่างเต็มที่ หรือตอบใจห่วยลูกค้าได้อย่างที่เราคิด

สัปดาห์หนึ่งตอนนั้นมีสมัครมาแค่ 1-2 ราย มันไม่ใช่อย่างที่เราคิด เราคิดว่าอย่างน้อยมันน่าจะเป็นหลัก 10 ที่มาสมัคร มีแค่เพียงสองคนที่สมัครมาและก็ได้ใช้งานเลย สิ่งที่เราทำเป็นสังคมของกระเป๋าเงิน เพื่อให้คนส่งหากัน แต่สิ่งที่ผู้ใช้ใช้ก็คือสมัครเพื่อฝากบิทคอยน์ ทำให้สิ่งที่เราคิดกับสิ่งที่เกิดขึ้นมันคนละเรื่องกันเลย

ตอนนั้นตลาดยังไม่พร้อม

ตลาดยังไม่พร้อมสำหรับการทำสังคมของกระเป๋าเงินสำหรับคริปโต เพราะคนไม่ได้สนใจจะส่งเหรียญหากัน

ทำให้เราต้องย้อนกลับมามองดูว่าตลาด ณ ปัจจุบันต้องการอะไรกันแน่ เราก็เลยเห็นว่าตลาดส่วนใหญ่สนใจเรื่องการซื้อขายมากกว่า เราจึงผันตัวเราจากการทำกระเป๋าเงินมาเป็นการแพลตฟอร์มซื้อขายแลกเปลี่ยน แต่ในขณะเดียวกันเราก็ไม่ได้ทิ้งความคิดเรื่องกระเป๋าเงิน เราแค่เปลี่ยนแนวคิดเท่านั้น

Pivoting to deposit and transfer

Instead of a social wallet, we built a simple deposit and transfer function. Eventually, we came up with Satang App and Satang Pro. For Satang App, one could use Firo to make payments at any store with a QR code or PromptPay. PromptPay is a Thai money-transfer service connecting most Thai banks and allowing people to transfer money between bank accounts using only their phone number or national ID number.

After I registered Satang Corporation as an exchange platform, we needed to scale up and hire more developers. So, I needed to raise funds. I, therefore, changed the organizational structure of Satang Corporation. The new entity is called Thai Digital Asset Exchange (TDAX). We received five million baht from investors with whom we had developed Firo.

Listing a coin

Then we saw an opportunity to build a competitive advantage by listing coins that our competitors did not have, such as Firo and other local coins. We followed this with the coins that were doing the initial coin offering (ICO).

Later, we helped J Venture, a subsidiary of Jay Mart PCL (JMART), to build a peer-to-peer lending platform. They were seeking to raise 100-400 million baht to develop their platform. Initially, they wanted to raise funds through borrowing from banks with low interest or from private investors. We offered them a new way of raising funds through an initial coin offering (ICO) by creating a new JFin Coin project.

The SEC, the Bank of Thailand, and the Senate got in touch

When we announced the ICO around the end of 2017, the SEC, the Bank of Thailand, and a committee from Thailand's Senate all contacted us. They required us to report what we were doing. It was a pretty intense time when what we were doing became breaking news with the declaration that the investment was not regulated by the SEC. This is because, at the time, there was no law to apply to ICOs.

The birth of SEC's ICO Portal

Three months later, in 2018, we helped J Venture complete the fundraising of 600 million baht. An Emergency Decree was issued announcing that such fundraising in the future would be subject to the SEC's authority. It is now necessary to go through the SEC's ICO Portal, where companies that want to do an ICO must apply for approval.

การหมุนเงินเพื่อฝากและโอน

แทนที่จะเป็นสังคมกระเป๋าเงินก็เป็นการฝากเข้าฝากออกธรรมดาส่งหากันได้ จนมาเป็น Satang App และ Satang Pro สำหรับ Satang App เราสร้างมาเพื่อที่จะสามารถเอาเหรียญ Firo ไปใช้จ่ายตามร้านค้าต่างๆ ที่มี QR Code หรือ Promptpay. Promptpay เป็นบริการโอนเงินในไทยที่เชื่อมต่อกับธนาคารต่างๆ เพื่อให้คนทั่วไปได้ใช้บริการการโอนเงินระหว่างธนาคารโดยใช้หมายเลขโทรศัพท์มือถือ หรือเลขบัตรประชาชนเท่านั้น

หลังจากที่ผมเปิดบริษัทสตาร์ทอัพ คอร์ปอเรชั่น เพื่อเป็นแพลตฟอร์มแลกเปลี่ยน เราจำเป็นต้องจ้างโปรแกรมเมอร์เพิ่ม ผมจะต้องระดมทุน จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนโครงสร้างบริษัทสตาร์ทอัพใหม่ โดยชื่อว่า TDAX หรือ Thai Digital Asset Exchange เราได้เงินลงทุนมา 5 ล้านบาท จากนักลงทุนที่สร้าง Firo มาด้วยกัน

การขึ้นทะเบียนเหรียญ

ในเวลานั้น เราเลยเห็นโอกาสในการสร้างจุดแข็งโดยการจดทะเบียนเหรียญที่คู่แข่งของเราไม่มี เช่น Zcoin และเหรียญท้องถิ่นอื่นๆ จากการติดตามเหรียญที่กำลังทำ ICO

จากนั้นเราช่วย JMART เพื่อสร้างแพลตฟอร์มการกู้ยืมระหว่างกัน ซึ่งต้องการระดมทุน 100-400 ล้านบาท JMART ต้องการระดมทุนจากธนาคารในดอกเบี้ยที่ต่ำ และระดมทุนจากนักลงทุนส่วนบุคคล เราเสนอทางเลือกใหม่ในการระดมทุนโดยการจดทะเบียนเหรียญ (ICO) โดยการสร้างเหรียญ JFin

เมื่อ ก.ล.ด. แบงก์ชาติและวุฒิสภาทราบข่าว

เมื่อเราประกาศโครงการนี้ประมาณปลายปี 2017 เราถูกสอบถามจาก ก.ล.ด. แบงก์ชาติ และสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้ไปรายงานว่าเรากำลังทำโครงการอะไรอยู่ และกลายเป็นข่าวฮือฮา ณ ตอนนั้น และในเวลาเดียวกันทาง ก.ล.ด. ก็ประกาศว่าการลงทุนนี้ไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ก.ล.ด. เพราะว่ามันยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับ ICO

การถือกำเนิดของ ICO Portal ของ ก.ล.ด.

สามเดือนถัดมาในปี 2018 เราช่วย J Venture ระดมทุนสำเร็จได้เงินทุน 600 ล้านบาท มีการออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินว่าการระดมทุนแบบนี้ในอนาคตต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ก.ล.ด. ซึ่งหมายความว่า ถ้าจะลงทุนแบบนี้จำเป็นต้องผ่าน กฎ ICO Portal ของ ก.ล.ด. ก่อน และคนที่ประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยนสกุลดิจิทัลก็ต้องขอใบอนุญาตจาก ก.ล.ด. ด้วย

“เราได้เงินลงทุนมา 5 ล้านบาท จากนักลงทุนที่สร้าง Firo มาด้วยกัน”

Regarding regulation, Thailand is considered a highly regulated country compared to the others that do not have that type of restriction. Is it a good idea, or will the cost of compliance destroy the players?

From my involvement with a digital asset team, I am unsure if Thailand wants to be at the forefront of regulation and law in this area or not because even the SEC in the US is not as strict as Thailand.

As far as I know, the Thai legal team is careful and strict in enforcing rules, regardless of the impact on the economy. The law in Thailand is already much more than in the US.

In Thailand, the economies of scale for a cryptocurrency exchange is tiny compared to the US. So how can a Thai exchange or crypto business survive unless its goal is global? With the relatively low volume of Thai citizens' trading, the compliance cost is a considerable burden. Of course, from the SEC's perspective, they want to protect investors. So how would these opposing forces get resolved?

At present, there is no united or integrated regulatory institution. They all work separately. The SEC makes decisions independently. It is not clear to what extent they communicate with the Revenue Department and the Anti-Money Laundering Organization (AMLO) or not.

The result is not in favor of the users, especially with income and capital gain tax issues. It also affects other entrepreneurs and innovators who don't know what to do next. Right now, in the area of innovation, first movers act and then deal with the ever-developing regulatory risks later.

ในทางด้านกฎหมาย คุณคิดว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเข้มงวดในด้านกฎหมายมากกว่าประเทศอื่นหรือไม่ มันเป็นเรื่องที่ดีหรือมันจะทำลายผู้เล่นในอุตสาหกรรมจากการมีค่าใช้จ่ายในการทำตามกฎหมายที่ต่างๆ มากขึ้น?

จากที่ผมได้คลุกคลีกับทีมทรัพย์สินทางปัญญาดิจิทัล ผมก็ไม่แน่ใจว่าประเทศไทยอยากจะเป็นแนวหน้าในเรื่องการควบคุมและกฎหมายในด้านนี้หรือไม่ เพราะขนาด ก.ล.ด. ที่อเมริกายังไม่เข้มงวดขนาดนี้เลย

เท่าที่ผมทราบก็คือว่าทีมกฎหมายจะค่อนข้างระมัดระวังและเข้มงวดในการออกกฎหมาย ไม่ว่าผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจะมากน้อยแค่ไหน ซึ่งในมุมมองของผมถือว่าความเข้มงวดของกฎหมายบ้านเรานั้น มีมากกว่าอเมริกาเสียอีก

ในประเทศไทยนั้นธุรกิจการแลกเปลี่ยนเหรียญคริปโต ถือว่าเป็นธุรกิจที่มีขนาดเล็กเมื่อเทียบกับประเทศสหรัฐฯ ดังนั้นจะมีทางใดที่ธุรกิจเหรียญคริปโตนี้จะอยู่ได้วันเดียวแต่ว่ามันจะเป็นธุรกิจในระดับสากลใช้หรือไม่? ด้วยปริมาณการซื้อขายของคนไทยที่ค่อนข้างต่ำ มีค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการกลายเป็นภาระอย่างมาก ในมุมมองของ ก.ล.ด. แล้ว พวกเขาต้องการปกป้องนักลงทุนทั้งหลาย ปัญหาตรงนี้จะได้รับการแก้ไขอย่างไรบ้าง?

ในปัจจุบันยังไม่มีการร่วมนักลงทุนกลุ่มกันของภาครัฐ มีการทำงานที่แยกส่วนกัน ก.ล.ด. ตัดสินใจเอง ซึ่งก็ไม่มี ความชัดเจนว่า สื่อสารกับสรรพากรและ ปปง. หรือไม่อย่างไร

จึงทำให้ผู้ประกอบการและผู้ใช้อย่างไร ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของรายได้และภาษี จากกำไร และยังส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการและผู้ริเริ่มธุรกิจ เพราะไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรต่อไป กลายเป็นว่าการสร้างนวัตกรรมเริ่มจากลงมือทำ แล้วค่อยไปเสี่ยงเอาที่หลังกับพัฒนาการด้าน กฎข้อบังคับต่าง ๆ

Financial institutions are not allowed to invest in cryptocurrency. Would you suggest they consider adding crypto into their portfolio? Why?

Yes, they should consider adding crypto to a diversified portfolio or start a crypto fund. But it depends on the risk tolerance of each fund. Because if you do not invest in crypto, you could lose an investment opportunity with a potential return bigger than your current basket.

Nowadays, there are several funds explicitly built for crypto investment. And in my view, there is demand from customers who want to invest.

Therefore, if you do not have funds for crypto, your customers may find somewhere else to invest their money. It might be at your competitors who have crypto funds. You do not want to lose your customers by not having a crypto fund. If you have clients interested in investing in crypto, you should open it as quickly as possible to have the first-mover advantage.

What is your advice for those who want to invest in cryptocurrencies?

First, make sure you understand that cryptocurrencies are very risky. Do not invest unless you have money that you could bear to lose. Be prepared for extreme volatility. A straightforward way to invest is to buy only Bitcoin. Another alternative is to diversify into the top 10-20 cryptocurrencies.

Depending on your preference, you can also categorize your cryptocurrency investment into sectors, such as energy-related coins or infrastructure coins like Ethereum, Algorand, and Cardano. Or maybe privacy-related coins, such as Monero, Zcash, and Firo.

Start with Bitcoin

But for those who are just starting in this industry, I would recommend starting with Bitcoin first. You can then expand to other coins once you have more experience managing Bitcoin. Some investors even use insurance company products to help them manage the risk.

Once you have a good understanding of Bitcoin, you may consider allocating about 70% Bitcoin and 30% to other cryptocurrencies. But make this group of other currencies only about 2-4 others.

Some say that crypto is just a business idea, not an asset class. Why is it considered another asset class?

We have to look at each coin individually. For example, tZERO, a security token trading platform regulated by the US SEC, depends on the gross revenue. It is not a new asset. It is just a shift in their business to more digital and technological development.

สำหรับสถาบันการเงิน ตอนนี้ยังไม่ได้รับอนุญาตให้ลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล คุณจะแนะนำให้พวกเขาพิจารณา เพิ่มคริปโตลงในพอร์ตโฟลิโอหรือไม่ เพราะอะไร?

ถูกต้อง เค้าควรที่จะลงทุน เพื่อกระจายความเสี่ยงออกมา แต่ก็ขึ้นอยู่กับระดับความเสี่ยงที่รับได้ของแต่ละกองทุน เพราะถ้าไม่ลงทุนอาจจะทำให้คุณเสียโอกาสในการลงทุนที่มีผลตอบแทนที่ดีกว่าตะกร้าที่คุณมีอยู่แล้วก็ได้

จริงๆ แล้วในปัจจุบันก็มีกองทุนหลายกองทุนที่ถูกตั้งขึ้นมา เพื่อลงทุนในคริปโตโดยเฉพาะ และในมุมมองของผม มันก็มีความต้องการของนักลงทุนที่อยากจะลงทุน

ดังนั้นถ้าหากว่าคุณไม่มีกองทุนที่เปิดลงในคริปโต นักลงทุนเหล่านั้นอาจจะไปลงทุนในบริษัทอื่นที่เป็นคู่แข่งของคุณที่เค้ามีกองทุนคริปโตก็ได้ ฉะนั้น คุณคงไม่อยากเสียลูกค้าจากการไม่เปิดกองทุนคริปโต ถ้าหากว่ามีลูกค้าสนใจอยากลงทุนในคริปโต คุณก็ควรจะเปิดให้เร็วที่สุด จะได้เป็นการได้ประโยชน์จากการเข้าสู่ตลาดเป็นรายแรกๆ ด้วย

คุณจะให้คำแนะนำกับผู้สนใจลงทุนในคริปโตอย่างไร?

อย่างแรกเลยต้องเข้าใจก่อนว่าการลงทุนในคริปโตมีความเสี่ยงสูงมาก อย่าลงทุนถ้าคุณรับผลขาดทุนไม่ได้ เตรียมใจรับกับความผันผวนแบบสุดๆ หรือถ้าหากว่าอยากเล่นอย่างปลอดภัยก็ลงทุนแค่บิทคอยน์อย่างเดียว หรือทางเลือกคือกระจายความเสี่ยงในเหรียญคริปโตที่มีสภาพคล่องลำดับ 10-20 ตัน ๆ

แล้วแต่ความต้องการของคุณเลย คุณอาจจะแบ่งเป็นอุตสาหกรรมก็ได้ เช่น เหรียญที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน หรือ Infrastructure coin อย่าง Ethereum Algorand Cardano หรือในกลุ่มเหรียญ Privacy coin ก็ได้ อย่าง Monero Zcash และ Firo เป็นต้น

เริ่มจากบิทคอยน์

แต่สำหรับคนที่เริ่มต้นในวงการนี้ก็จะแนะนำแค่บิทคอยน์ไปก่อน พอเริ่มรู้และมีประสบการณ์ในการจัดการมากขึ้น หรือนักลงทุนบางรายใช้บริษัทประกันมาช่วยจัดการในการรับประกันความเสี่ยงก็มี

เมื่อคุณเข้าใจเรื่องบิทคอยน์ดีแล้วคุณก็สามารถขยายไปลงทุนในเหรียญอื่นๆได้ โดยถือบิทคอยน์ตัวหลัก 70% และอีก 30% เป็นคริปโตตัวอื่น แต่ให้ลงในกลุ่มนี้เพียง 2-4 เหรียญเท่านั้น

บางคนบอกว่าคริปโตเป็นเพียงแนวคิดทางธุรกิจ ไม่ใช่สินทรัพย์ เพราะอะไรจึงถือว่าเป็นสินทรัพย์ประเภทหนึ่ง?

เราต้องมาดูแต่ละเหรียญเลย อย่าง tZERO เป็นโทเคนหลักทรัพ์ที่ซื้อขายบนแพลตฟอร์มภายใต้การกำกับของ ก.ล.ด. ประเทศสหรัฐฯ ซึ่งขึ้นลงตามรายได้ของบริษัท ไม่ได้เป็นสินทรัพย์ใหม่ มันแค่เปลี่ยนเทคโนโลยีเป็นดิจิทัล

แต่ละเหรียญมีลักษณะเฉพาะและการใช้ที่แตกต่างกัน เราไม่สามารถเอาทุกเหรียญมารวมกัน แล้วบอกว่าเป็น

“Each coin has different characteristics and uses.”

“แต่ละเหรียญมีลักษณะเฉพาะและ
การใช้ที่แตกต่างกัน”

Each coin has different characteristics and uses. We cannot put every coin together and recognize them as a digital asset. Some coins are bound to traditional investments.

Where do you see the crypto space five years from now?

I think it will be more professional. If you look at seven years back to 2013, everyone was new to the concept. It was like everyone loved technology and tried to make it a business.

But in the future, crypto will rise to the next level as it has moved from being for hobbyists to becoming a more serious business. In the future, I expect that crypto will be something that everyone has access to.

A CFA® in crypto?

There will be more institutions involved. There will also be more certificates and licenses for crypto to support the standard of knowledge. It could be similar to having the Chartered Financial Analyst® (CFA®) designation, or like a certificate in finance. The market will grow more than today and will be systematic.

Recommended books for starters

1. Mastering Bitcoin: Programming the Open Blockchain by Andreas M. Antonopoulos
2. Mastering Etheruem by Andreas M. Antonopoulos, Gavin Wood
3. Digital Gold: Bitcoin and the Inside Story of the Misfits and Millionaires Trying to Reinvent Money by Nathaniel Popper

สินทรัพย์ดิจิทัลได้ เพราะเหรียญบางเหรียญมันผูกไว้กับสินทรัพย์ดั้งเดิม

อีก 5 ปีต่อจากนี้ คุณคิดว่าวงการคริปโตจะเป็นอย่างไร?

ผมมองว่ามันจะมีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น ถ้าหากว่ามอง 7 ปีย้อนหลังไปปี 2013 ทุกคนใหม่กับแนวคิดนี้ เหมือนกับว่าทุกคนรักในเทคโนโลยีและพยายามทำให้มันเป็นธุรกิจ

แต่ในอนาคต คริปโตจะถูกยกระดับไปอีกขั้น จากการเป็นแค่งานอดิเรกมาเป็นธุรกิจที่จริงจังมากขึ้น ผมคาดว่าในอนาคตทุกคนจะสามารถเข้าถึงคริปโตได้

CFA จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับเหรียญคริปโตหรือไม่?

สถาบันต่าง ๆ จะเข้ามาเกี่ยวข้องมากขึ้น จะมีใบรับรอง และใบอนุญาตรองรับเกี่ยวกับคริปโตมากขึ้น เพื่อรองรับมาตรฐานความรู้ทางด้านนี้ คล้ายๆ กับการมี CFA ทางด้านคริปโต หรือ ใบรับรองในด้านการเงินที่มีอยู่แล้ว ตลาดจะเติบโตอย่างเป็นระบบมากขึ้นจากวันนี้

หนังสือแนะนำสำหรับผู้สนใจคริปโตมือใหม่

1. รู้จักบิตคอยน์ โดย แอนด์เดรีย เอ็ม แอนโทโนโปโลส
2. รู้จักอีเธอร์เรียม โดย แอนด์เดรีย เอ็ม แอนโทโนโปโลส และ เกรวิน วูด
3. ทองดิจิทัล: บิตคอยน์ ความลับ และการพลิกโฉมเงินตราของเหล่าเศรษฐี โดย นาธานเนียล ป๊อปเพอร์

A. Stotz

BUSINESS & DNA
WITH ANDREW STOTZ

astotz.com